

HUHTIKUU

Aprillipäivä (1.4)

Nuukuusviikko (10-16.4)

Palmusunnuntai

Vanhät suviyöt (23-25.4)

– heinäyö (23.4), viljayö (24.4), (30.4)

– marjayö (25.4). Mikä näistä öistä
lämmintä, niin sen yön nimikkotuote
menestyy hyvin kesällä

Vappu aatto

Kansallinen veteraanipäivä
(27.4)

Luonnossa tapahtuu huhtikuussa

- Huhtikuu on lintujen kevätmuuton vilkkasta aikaa. Niitä saapuu Suomeen parvittain.
- Maa alkaa vapautua viimeisistä lumista, kasvu alkaa päästä vauhtiin ja lämpö herättelee puiden silmuja. Huhtikuun lopulla ensimmäisiä heiniä alkaa ilmaantua etelärinteille ja luonnossa voi nähdä sinivuokkoja.
- Metsäjänis vaihtaa valkoisen talviturkkinsa ruskeaan ja synnyttää usein ensimmäiset poikasensa jo huhtikuun lopulla.
- Monet talviunta nukkuneet tai horrostavat (mm. karhu, käärmeet, sammakot, sisiliskot, siili, lepakko ja nokkosperhonen) eläimet heräilevät huhtikuussa.
- Hyönteisten ja selkärangattomien eläinten määrä lisääntyy ilmojen lämmitessä.
- Muurahaisia saattaa nähdä pesän laella. Samoin joitakin perhosia voi lennellä ilmassa.
- Orava perustaa perheen.
- Huhtikuu on pöllön pesintäaikaa.

Puutarhassa ja kasvimaalla tapahtuu huhtikuussa

- Esikasvatus kausi sisätiloissa jatkuu. Huhtikuussa esikasvamaan laitettavia kasveja ovat muun muassa kurpitsat ja kurkut.
- Aiemmin keväällä esikasvatettuja taimia siirretään (koulitaan) suurempiin ruukkuihin jatkamaan kasvuaan ennen ulos siirtämistä.
- Huhtikuussa voidaan laittaa perunat esikasvamaan sisätiloihin, jolloin on mahdollista saada uusia perunoita Juhannukseksi. Kesän siemenperunat voidaan myös ottaa itämään.
- Kasvihuone on hyvä siivota ja kunnostaa hyvissä ajoin odottamaan kasvukautta.
- Nurmikolle voi suorittaa keväthoidon: kalkituksen ja lannoituksen. Kalkitus ja lannoitus olisi hyvä suorittaa ennen sadetta tai kastelua.

Maatilalla tapahtuu huhtikuussa

- Lampailla karitsoimisesonki jatkuu.
- Mehiläishoitokausi alkaa huhtikuussa, jolloin tarkastetaan pesien kunto ja siistitään pohjia.

Huhtikuu

Kerää luonnosta askartelumateriaalia talteen yhdessä iäkkäiden kanssa

- Luonnonmateriaalien kerääminen ”talteen” ja niiden käsittely säilyttämistä ja jatkokäyttöä varten on mukavaa yhteistä puuhaa ja onnistuu toimintakyvyn rajoitteista huolimatta. Jos osallistujien toimintakyky ei riitä lähtemään luontoon asti, voi luonnonmateriaaleja tuoda asukastiloihin ja loppu käsitellä ne siellä yhdessä iäkkäiden kanssa.

Materiaali	Käsittely
Havut <ul style="list-style-type: none">- Havut ovat monipuolinen raaka-aine ja se kuuluu talvenkoristeisiin. Siitä voidaan askarella mm. havupalloja, kranseja ja köynnöksiä. Lisäksi sillä voidaan koristella muun muassa jouluisia kukkaistutuksia.- Havuissa on paljon valinnan varaa: kuusen, männyn, katajan jne. havut.- Havujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa.	Havut ovat ikivihreitä ympäri vuoden, mutta ajankohtaisia ne ovat tavallisesti talvella pihan koristeina. Viileissä tiloissa havut voivat säilyä jopa talven yli, mutta lämpimissä sisätiloissa ne karistavat havunsa melko nopeasti.
Kävyt <ul style="list-style-type: none">- Käpyjä voi käyttää muun muassa joulukoristeiden askarteluun ja jouluasetelmissä.- Maahan pudonneita käpyjä voi kerätä omaan käyttöön, mutta elävissä puissa olevien käpyjen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa.	Kerätyt kävyt levitetään ilmavalle alustalle, esimerkiksi ritilän päälle. Ritilä laitetaan kuivaan, ilmavaan ja mieluiten lämpimään paikkaan, jossa kävyt aukeavat kauniisti
Paju <ul style="list-style-type: none">- Pajua voi käyttää lähes mihin tahansa askarteluun niin tuoreena kuin kuivattunakin.- Pajujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa.	Pajua voidaan kerätä lehdettömään aikaan lokakuulta huhtikuulle asti. Pajua voidaan käyttää niin kuivattuina kuin heti tuoreeltaan. Jos pajut ovat kuivattuja, tulee niitä liottaa ennen käyttöä noin viikko. Jos pajut ovat tuoreita, tulee niitä käyttäessä huomioida, että kuivuttuaan ne kutistuvat eli esimerkiksi punonnassa vierekkäisten pajujen raot kasvavat.
Pajunkissat <ul style="list-style-type: none">- Luonnossa pajun keräämiseen tarvitaan aina maanomistajan lupa. Niitä voi kerätä teiden varsilta, sähkölinjojen alta ja paikoista, jotka muutenkin raivataan säännöllisesti puhtaiksi.	Pajunkissat ovat pajun kukintoja, joita esiintyy pajuissa tavallisesti maaliskuusta huhtikuussa.
Risut <ul style="list-style-type: none">- Risut sopivat moneen askarteluun, niitä voi myös maalata spraymaalilla.- Risujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa.	Kerättävien risujen tulee olla eläviä, kuivat risut eivät kestä taivuttamista. Risut kerätään lehdettömään aikaan, syksyllä lehtien pudottua tai keväällä ennen lehtien puhkeamista. Syksyllä kerätyt risut ovat sitkeämpiä. Auringolta, sateelta ja tuulelta suojassa tuoreena kerätyt risut säilyvät pitkään käyttökelpoisina.

Lampaan keritseminen ja villan käsittely

Lammas on monipuolinen kotieläin, sillä siitä saadaan lihaa, villaa ja turkiksia. Lampaat keritään usein kaksi kertaa vuodessa: keväällä ja syksyllä. Lampaan villa on huokoista, jolloin sen väliin pääsee helposti ilmaa ja se tekee siitä lämpöisen materiaalin. Lisäksi lampaanvilla on melko paloturvallinen materiaali. Lampaan villan reitti villasta langaksi on joillekin vieras mutta tutustumisen arvoinen asia.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
—————											
		—					—				

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Kohtalainen käsien toimintakyky

Toiminnan kesto:

1-2 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Villan karstaaminen

Värttinä

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Käsittelemätöntä lampaan villaa
- Pestyä lampaan villaa
- Karstat
- Rukki tai värttinä

Työohje:

- Villalangan valmistaminen on monivaiheinen prosessi eikä se tapahdu hetkessä.
- Ensin lammas keritään. Sitten lampaanvilla erotellaan laadun mukaan, joka vaihtelee lampaan eri ruumiinosissa. Usein villa on huonolaatuisempaa lampaan takaosassa ja jaloissa. Villa on syytä pestä ennen jatkokäyttöä. Tämä tapahtuu varovasti liuottamalla sitä tasalämpöisessä vedessä. Mietoa pesuainettakin voi käyttää, mutta veden lämpötilan vaihteluita tulisi välttää ettei villa huovu. Pesun jälkeen villan annetaan kuivua, jonka jälkeen villaa karstataan, jotta saadaan kuidut samansuuntaisesti. Karstauksen jälkeen vuorossa on itse langan valmistus, joka voidaan toteuttaa joko värttinällä tai rukilla.

Ohjaajalle:

- Langan tekeminen on oma taitolajinsa, joten helpoimmalla pääsee kun kutsuu paikalle, jonkin alan "ammattilaisen".
- Esittelijöitä voi kysellä esimerkiksi paikallisilta kansalaisopistoilta ja martoilta.

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Moni entisajan ihminen on aikoinaan käsitellyt lampaan villaa, joten toiminta voi herättää monissa muistoja.
- Toimintaan voi lisätä muun muassa huovutus kädentaitoja.
- Ryhmässä voi laittaa kiertämään lampaan villaa kokeiltavaksi käsissä.

Esikasvatus

Kevätkylvöt voi aloittaa jo hyvissä ajoin. Jotkut hyötykasvit ja kukat vaativat esikasvatuksen, jotta ne ehtivät kukkia ja tuottaa satoa kasvuoloissamme. Esikasvatus on mielenkiintoista seurattavaa ja kertoo lähestyvistä kesästä. Huhtikuussa voi kylvää esikasvamaan mm. kurpitsat ja kurkut.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
	—										
		—									

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Sorminäppäryys, tarkkaavaisuus

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

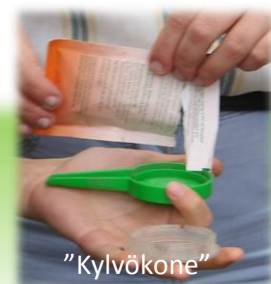
- Puhtaita astioita, joiden pohjassa on reikiä liiallisen veden poistumista varten (esim. maitopurkit)
- Kylvettäviä siemeniä
- Kylvö- tai taimimultaa
- Tuorekelmua tai muovipusseja, nimilappuja, sumutinpullo

Työohje:

1. Täytä istutusastiat mullalla. Kostuta multaa vedellä.
2. Istuta siemenet noin 1 cm:n syvyyteen ja noin 5 cm:n päähän toisistaan. Kirjoita kylvöksiin nimilaput, jotta tiedät mitä olet kylvänyt.
3. Kostuta kylvös sumutinpullolla.
4. Peitä kylvökset kevyesti muovilla ja nosta itämään lämpimään (20-24C) paikkaan.
5. Kastele kylvöksiä säännöllisesti ja pidä ne tasaisen kosteana. Kun ne ovat itäneet, poista muov ja siirrä ne valoisaan ja vedottomaan paikkaan kasvamaan.
6. Siirrä taimet (kouluta) isompiin ruukkuihin kun niihin on kehittynyt ensimmäinen varsinainen lehtipari (huhti-toukokuussa).

Ohjaajalle:

- Sopusuhtaisten taimien aikaansaamiseksi kylvöksiä tulee käännellä usein, sillä ne hakeutuvat kohti valoa.
- Tarkista kunkin kasvin tarkat kylvöohjeet siemenpussin kyljestä.
- Kylvökalendareri: <http://www.kotipuutarha.fi/index.php?section=149>

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Pienten siementen käsittelyä helpottamaan on olemassa nk. kylvökoneita sekä kooltaan suuremmiksi pilleröityjä siemeniä.
- Toimintaa voi toteuttaa pöydän ääressä.

Orvokki-istutukset

Monien ulkokasvien sato ja kukinta aikaistuu, jos niitä esikasvattaa sisällä ja istuttaa ilmojen lämmettyä ulos. Orvokin taimet siirretään väljempiin ruukkuihin, jotta niillä on tilaa kasvaa ja kehittyä. Orvokintaimien kasvun seuraaminen on mielenkiintoista ja onnistuksenkokemuksia tuottavaa, kun saa pienet taimet kasvamaan ja kukkimaan.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
			—								
			—								

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Kuva Pixmac

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Orvokin taimia
- Kukkamultaa
- Ruukkuja tai ampeleita
- Istutuspuikko tms. orvokin taimien irrottamiseen kasvualustasta

Työohje:

1. Täytä ruukut/ampellit mullalla.
2. Tee multa kolot orvokintaimia varten sormella tai istutuspuikolla.
3. Irrota istutuspuikolla tai esim. lyijykynän terävällä päällä taimet kasvualustasta ja tartu varovasti kiinni lehdestä, älä varresta.
4. Istuta ne yksitellen, melko väljästi (taimien väli 4-10 cm) multa tehtyihin koloihin.
5. Tiivistä multa kevyesti taimien juurelta siten, että juuret saavat ilmaa eivätkä vaurioidu.
6. Kastele varovasti. Varmista istutusten tasainen kosteus. Ne eivät saa kuivua kasteluiden välillä.
7. Sijoita istutukset valoisaan paikkaan, mutta ei suoraan auringon paahteeseen.
8. Hieman ennen aiottua ulossiirtoa, orvokkeja kannattaa totuttaa (karaistaa) viileämpään ulkoilmaan, viemällä niitä päiviksi ulos ja tuomalla öiksi sisälle.

Ohjaajalle:

- Orvokit kestävät pientä pakkastakin.
- Orvokin pikkutaimia saa puutarhaliikkeistä, mutta kevään tullen niitä on myynnissä myös kukkivina, jotka voi istuttaa suoraan ulos. Jos innostusta riittää, voi orvokin pikkutaimetkin kasvattaa itse siemenistä. Tällöin orvokinsiemenien kylvö tapahtuu helmikuussa sisätiloissa.

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Töitä voidaan jakaa toimintakyvyn mukaan, osa täyttää ruukkuja, osa tekee koloja siirrettäville taimille ja osa siirtää taimia uusiin ruukkuihin.

Ämpäriperunat

Ämpäriperunoiden kasvatus on helppoa ja vaivatonta pienessäkin tilassa. Istutusastiaksi käy mikä tahansa isompi ruukku tai ämpäri, jonka pohjassa on reikiä.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
			■								
			■								

■ Milloin mahdollista? ■ Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Siemenperunoita
- Valoa läpäisemättömiä ämpäreitä/ruukkuja (reikä pohjassa)
- Aluslautasia
- Turvemultaa
- Pieniä kiviä tai soraa salaojituksen

Työohje:

1. Laita ämpäriin pohjalle soraa. Täytä ämpäri puolilleen multaa.
2. Laita (itäneet) siemenperunat ämpäriin (2kpl/astia).
3. Peitä perunan mukulat mullalla (itäneet mukulat eivät saa saada valoa, joten tässä vaiheessa voi pitää pimeässä), mutta jätä mullan lisäys varaa myöhemmäksi.
4. Kastele ja pidä kylvös tasaisen kosteana koko kasvukauden ajan.
5. Siirrä valoon (ulos/parvekkeelle), kun peruna alkaa kasvattaa vartta. Lisää ämpäriin multaa, sillä uudet mukulat kehittyvät lähelle mullan pintaa ja vihertyvät herkästi saadessaan valoa jos multaa ei lisätä. Huolehdi, ettei peruna joudu alttiiksi yöpakkasille (harso).
6. Peruna kasvaa itseksensä ämpäriin, kunhan muistaa säännöllisen kastelun ja lannoituksen.
7. Perunasta voi odottaa satoa aikaisintaan 10-12 viikkoa istutuksesta.

Ohjaajalle:

- Satoa saa nopeammin, kun käyttää aikaista perunalajiketta (esim. Timo) ja idättää mukulat etukäteen (esim. valoisalla paikalla ikkunalaudalla).

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Toiminta onnistuu pöydänääressä ja pienissäkin tiloissa.
- Perunan mukulat ovat helppoja käsitellä kokonsa puolesta.

